

ISƆ KUƳƳƳTUTU TELƆSULU
TANIYEEɓI
TƆM TAKƆLAYA
Kutuluɓu

TakƆlaya kaŋe ka taa uɛ, Yuta ifepiya liyiti sɛhna tɛca ke Isɔ sɛɛv taa. Paa na paa we Papiloni tɛtu taa kɛ ma ta nyi isɛnaa tɛ tɔ, pa kisa pa Isɔ kɛ pɛntɛnav. Tɛ naaki tɔtɔɔ Isɔ tonj ke wulav kalampaani tu tɔ na isɛna Isɔ kɛla piitimnaa tɔ.

Isɛna pa faya Taniyeeɓi takƆlaya tɔ:

Iseɣeli ifepiya liyiti taa tem na Isɔ, titite 1–6

Yaasinnaa liyiti wei pɛ kulaa na pɛ hɔlɪ Taniyeeɓi tɔ, titite 7–12

Taniyeeɓi na i taapalaa ke Papiloni

¹ Yuta wulav Sowakim kawulaya puɓi tooso nyɛhka taa, Papiloni wulav Nepukanɛsaa na i yoolaa pa pola Yosalem icate ke yoonav. Uɛna pɛ ta-tɛ.

² Mɔrɔyɔ Tacaa tɔwa Yuta wulav Sowakim ke pa niŋ taa. Pa kra salɛkatɔnaa, na pɛ kraɣa Isɔ tɛsɛɛɛ taa wontu lentɛnaa, na pɛ kpeena na pɛ su pa tunj kutuluɣu kpancoou taa.

³ Mɔrɔyɔ wulav Nepukanɛsaa tɔma i kawulaya tɔyaya nyɛma nyɔɣu tu Asepenasi si: Lɛsi Iseɣeli awulumpiya. Yaa mpa pa nyɔɔh kolaa tɔ, pa ifepiya narɛli. ⁴ Mpa pa sɛhna teu na pa isɛntaa luwa, na pɛ lapa ceu tɔ. Pɛ tɛ yɛlaa kɛ weɛna nyɛm na layatu kɛ. Na pa pɛsɛɣi na pɛ lɛ wulav tɔyaya taa kɛ tɛmlɛ. Uɛna pɛ hɔlɪ-weɣɛ Papiloni tɔm na pɛ hɛmaatɔ ⁵ ke

pusi tooso. Wulav tɔɔnaya ke paa tɔki na pá nyɔki
i solom. Pɔle pə waali ɔlena pá sov i tɔmle taa.

⁶ Yuta kpekəle nyɔma ka sita ifepiya mpe pa taa
ké. Mpeyele Taniyeli, na Hananiya, na Mikayeli,
na Asaliya. ⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ kawulaya tɔyaya nyɔma nyɔɔ
tu layasa-wɛye hɔla. Taniyeli kele Pelɔtasaa, na
Hananiya si Satɔlaki, na Mikayeli si Mesaki, na
Asaliya si Apeti-Neko. ⁸ Ama Taniyeli ná kisaa
tɔsayasaya si inu i kaa pilisi i ti na wulav kutɔɔu na
solom mpi. ɔlena í sɔlɔmi kawulaya tɔyaya nyɔma
nyɔɔ tu si, í taa caali-i na wulav tɔɔnaya na i solom
mpi. ⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Iso lapa na apalu inu í huli Taniyeli
ke pɛɛɛɛ, na í nu i tɔm. ¹⁰ Paa na mpɔ, íle i cɔ-i si:
Ta caa wulav mayamaya suna mə tɔɔnaya na mə
kɔnyɔnyɔm. ɔle ma nyan ké si pɔ taa kɔɔ na mə
saalanaa tɛɛ-mɛye alaafɔya. ɔle pu la na wulav lɔsi ma
weesuyu.

¹¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Taniyeli pola wei Asepenasi ka kpawa
si í feɲ í na i taapalaa pa tɔɔ tɔ i kin, na í tɔmi-
i si: ¹² Mayasi-tɔɔu celɔɔu ke tuusi hatu na lom ke
kɔyɛɛɲ naanɔwa. ¹³ Pɔle pə waali, ɔlena n nyɔni tá
na tá saalanaa. Mpa pa tɔki wulav tɔɔnaya tɔ, ta
alaafɔyanaa. ɔle n ká nyi isɔna n ká la tɔ.

¹⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ i tisa nti pa sɔlɔma-i tɔ. ɔlena í mayasi-
wɛye m̀p̀r̀ỳg̀ kɔyɛɛɲ naanɔwa. ¹⁵ Kɔyɛɛɲ kɔma na í
tala naanɔwa, ɔle feɲlu nawayale si Taniyeli pa kɔla
pa taapalaa ke alaafɔya na yasɔlaya. Pəyele pɛle pa
tɔkayana wulav tɔɔnaya. ¹⁶ Pə tɔɔ ké feɲlu yela-wɛye
wulav tɔɔnaya ke celɔɔu na í tɔyi-wɛye tuusi hatu
tike. ¹⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Iso ha ifepiya mpe pa liyiti ké tɔm
kate nyɔntu cekɔnau, na layatu, na takɔlaya nyɔm.
Taniyeli ná sɛyɛsaya toosee waanu waanu hɔwɛɛ.

18 Kuyaku ηku wulav ka suwa tō kv tapa. Uena Asepenasi pona ifepiya mpe pa tənaya wulav si í mayasi-we. 19 Mpygyú ílé ι yōyōtəna ifepiya mpe pa təna. Ama ι ta na pa taa napəli, isu Taniyeehi na ι taapalaa. Mpygyú ι tu-weye ι təmle taa. 20 Paa təm kate nyəntv ntiyi ι pona-we pa nyəη-təyi. Uena í ná si Taniyeehi pa kəla twwaa, na cele təm nalaa, mpa pa təna pa we ι kawulaya taa tōyō təm naanowa.

21 Taniyeehi ka we wulav təmle taa ké mpygyú. Haləna pənaya ηka Peesi wulav Silusi lēeka Papiloni icate tō.

2

Nepukanεsaa toosee

1 Mpygyú Nepukanεsaa toosa toosee ke ι kawulaya pənaya naale nyəηka taa. Toosee anι a pekəla-ι na í mayasi tom na í wu. 2 Uena í yele na pá koti twwaa, na cele təm nalaa na pee pəsəlaa na isətvlvηasi təm nyəntaa si, pá heeli-ι ι toosee. 3 Pa kotaa ilena í tō-we si: Ma toosaa ké na pá pekəli-m səsəm. Ue ma caa si í keesi-m ma toosee anι.

4 Mpygyú pa cə-ι na Alaamee təm taa si: Hai, ta caa wulav, mə na tetv*fa*. Heeli-tvyv nyá toosee anι, ilena taa keesi-η a hwwεε. ^a weε si wulav ι weε tam.

5 Ntəna wulav si: Ye í tá heeli-m ma toosee, na a hwwεε paa təsı mə nantv na kpatasi. Uena mə tēsi pəsi ncaa. 6 Ama ye í heela-m-ye na a hwwεε, maa la-meyε kvcəη səsəη. Maa kvsi mə nyəη. Mpv tō, í yōyōti.

7 Mpygyú pa lēla cəv si: Hai, ta caa wulav. Heeli-tvyv nyá toosee anι. Uena taa seyeσι-η a hwwεε. 8-9 Ntəna

^a 2:4 mə na tetv: Pele pa te seetv fayana Ləkra nyəma. Pa seetv taa koolee

wulav cɔ si: Ma nawa tɔkpataa si, í caa ké si í kee tɔm na í hiki waatu. Uena í tayani mə ti na í heeli-m pɔpɔtu, na pɔ layasi ma kusəsutu. Mpu tɔ, pɔ wee ké si í heeli-m ma toosee anɪ. Ue tənaya maa nyəna si í pəsəxi na í seɣesi-m a huwee tɔtɔ. Ye pɔ taya mpu, maa krenti mə tənaya kprátóyó kulumuyó. ¹⁰ Ḿpóyó pa cɔ wulav si: Nɔyɔlv fei ate cəne wei ɪ pəsəxi na í heeli-η nti n pɔsəxi tɔ. Pəyele too tɔ, wulav sɔsɔ yaa ton tɔ nɔyɔlv ɪ ta pɔsəta tɔm tənɛ tɔ taka ké tɔv, yaa pee nalv, yaa nyəntu nɔyɔlv. ¹¹ Nti n pɔsəxi tɔ, tɔ we kate. Ye pɔ taya tun wei ɪ fei yɔlaa heku tɔ, ɪ paasi nɔyɔlv fei wei ɪ pəsəxi na í cɔ-η-ti tɔ.

¹² Tənaya pɔ hanja wulav na í mu páná ke sɔsɔm. Uena í tɔ si, pá kv Papiloni nyəntaa təna. ¹³ Ḿpóyó pa kraalaa si, pá kv nyəntaa təna. Na pá pɛeki Taniyeli na ɪ taapalaa tɔtɔ si pa kuyv-we.

Isɔ hɔla Taniyeli ke wulav toosee

¹⁴ Wulav tanlaa nyɔyɔ tɔ Aliyɔki tɔ mpaav si, ɪ puki Papiloni nyəma kuyv. Uena Taniyeli yɔyɔtəna-ɪ tɔpamm na ləmayasɛɛ. ¹⁵ ɪ pɔsə-ɪ ké si: Pepe tɔɔ ké wulav saləka we ton ke mpu? Ḿpóyó Aliyɔki keesa-ɪ-ti. ¹⁶ Uena Taniyeli polo wulav kin na í sələmi-ɪ si: Ha-m waatu na má heeli-η nyá toosee, na a huwee.

¹⁷ Ḿpóyó Taniyeli pola təyaya ke kprakpa, na í heeli tɔm ntəyi ɪ taapalaa Hananiya na Mikayeli na Asaliya ¹⁸ na í tɔ-we si: ɪ wiina isɔtaa Isɔ, na í la na tɔ cɛkəna toosee anɪ. Pɔ taa kɔɔ na pá kv ta na Papiloni nyəntaa.

¹⁹ Ḿpóyó pɔ hɔla Taniyeli ke kɔnmesətu tənɛ inəyi toosee taa ké ahoɔ. Uena í sa isɔtaa Isɔ si:

²⁰ Tɔ sa Isɔ ké tam tɔɔ.

Inəyɔle ləmayasɛɛ tɔ na ton tɔ.

21 Ini i layasəyənə yəlaa waatunaa.

I cəyasəyi awulaa na í kəsəyi-wə.

Na í haaki ləmayasəe nyəma ke

ləmayasəe na pá cəkəyənə.

22 Ini i kuliyina kəməsəm səsəəm tə.

I naaaki səkretuyu taa, i wə nyaaləm taa.

23 Ma caanaa Isə ma sama-η.

Nyá hana-m ləmayasəe na toη.

Mu ta kəsələmυtu na tə nyi wulav toosee.

24 Pəle pə waadi ké Taniyeli pola Aliyəki kin. Inəyi wulav ka tūwa si í kv Papiloni nyəntaa. I pola i kin na í təm-i si: Yele nyəntaa mpe. Ama pona-m wulav kin na má heeli-i i toosee kəsəyəsətu.

25 Mprúyó Aliyəki pona Taniyeli ke wulav təye kprakraa. Uena Aliyəki tə wulav si: Ta caa, ma hika Yuta nyəma taa ké nəyəl. Ini i ka heelina-η nyá toosee hōwəe.

Ləsuyv ηku wulav nawa i toosee taa tə kv təm

26 Mprúyó wulav pəsa Taniyeli wei pa cuyusaa si Pələtasaa tə si: Tampana n pəsəyi na í kəsə-m ma toosee na a hōwəe na?

27 Ntəna Taniyeli si: Ta caa, nyəntu, yaa pee nalv, yaa tuv, yaa isətulənası təm nyəntaa kaa pəsi na pá nyi-ti na pá heeli-η. ²⁸⁻²⁹ Ama Isə wə isətəaa na í kuliyi kəmələm tə. Ini i hüləna-η mpi pu te na pá lá tə. Ta caa, n həntaa, uena í krağa hōwəe na í kaləyi nyá kawulaya loosi. Uena Isə wei inu i kuliyi kəmələm tə tə, í hül-η mpi pu la tə. ³⁰ Ini i kulina-m pə tə si má heeli-η nyá toosee. Uena í cəkəna mpi pə cəsəyi-η nyá hōwəe taa tə. Təfə pə taya isu ma tē ləlaa ke nyəm se.

31 N toosaa ké si, n na yulu leesuyu anaam nɔ́ɔlu na ku nyənyu na sɔ́ɔntu. Pá́cɔ́ ku tee ká́kɔ́ ké sɔ́sɔ́m. 32 Ku nyuyu ké wɔ́la maɣamaɣa ké. Ku lanje na ku ŋkpalasi ké liyitee nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́. Ku lotu na ku tala ké nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ kuseemuɔ́yɔ́. 33 Na ku nɔ́ɔ́hɛɛ ké nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ maɣamaɣa. Ku nɔ́ntaalə́ŋ sita tiili-wɛ́ɣɛ nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́, tiili-wɛ́ɣɛ cɔ́yɔ́. 34 N nyə́naya, ɔ́lena pə́ ləsi pələ natə́li na pulaya tɔ́ na tɔ́ polo tɔ́ yaya ku nɔ́ɔ́hɛɛ timpɔ́ sita nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ na cɔ́yɔ́ tɔ́, na tɔ́ putitiyɛ. 35 Ḿrɔ́yú leesuyu ŋku ku hota kprakpa. Na cɔ́yɔ́ na nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ maɣamaɣa na nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ kuseemuɔ́yɔ́, na liyitee nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ na wɔ́la pə́ yáki tənə́ŋŋə́ŋ. ɔ́lena heelim kraɣa pə́ tənə́ isu lɔ́tɔ́. Ḿrɔ́yú pələ nte tə́ yaya leesuyu ŋku tɔ́ tə́ lapa puyɔ́ sɔ́sɔ́w na tɔ́ su antulinya tənə́.

36 Ta caa, nn naaki toosee anɔ́ɔ́lɛɛ? Maa heeli-ŋ pə́ hɔ́wɛɛ. 37-38 Nyayale leesuyu nyuyu wɔ́la nyə́ŋku ŋku. Nyá kə́lənə́ awulaa tənə́. Isɔ́taa Isɔ́ hanə́-ŋ kawulaya na toŋ na teeli. I tu nyá niŋ taa ké aɛ nyəm, paa yə́laa, paa wontu. 39 Nyá waali kawulaya kaa tala nyá nyə́ŋka. Pələ pə́ waali tooso nyə́ŋka wenna isu nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ kuseemuɔ́yɔ́, kaa tɔ́ɔ́ antulinya tənə́. 40 Liyiti nyə́ŋka ká wɛɛ toŋ isu nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ maɣamaɣa, ŋku ku yá́kə́ɣɔ́ pə́ tənə́ tɔ́. Kaa yáki kawulasi tənə́ na ká faɣa-sə́ɣɔ́ hɔ́ɔ́lasɔ́. 41-42 Nɔ́ntaalə́ŋ na nɔ́mpɛɛ na sita tiiliyɔ́ nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́, na tiiliyɔ́ cɔ́yɔ́ tɔ́, ḿrɔ́yú kawulaya ŋkɛ kaa wɛɛ tɔ́m naale. Kaa wɛɛna toŋ isu nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́, na ɔ́cantɔ́ isu cɔ́yɔ́. 43 Na isu n nav nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ sitina cɔ́yɔ́ tɔ́ ḿrɔ́yú yə́laa ka maɣasi si pá kɛntɔ́ piitim kulɔ́məm na akpayaɛ taa. Ama pə́ kaa la, teitei isu nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ na cɔ́yɔ́ pə́ ta tamsɔ́ tɔ́.

⁴⁴ Kawulası nsi si waatu taa ké Iso ká kusı tam tō nyēka nakəli. Kaa yəki si tēna na sí saalı yem. Nakəli ka kaa kpa ka tō. ⁴⁵ Nkēyēle pəle nte n nawa pə ləsa pulaya tō tō. Nte tə yəkəna lēesuyv ŋku ku nyəyətə, na cyv, na wula. Iso Səso lapəna na ŋ nyi mpi pu la tō. Toosee anı a wē tampana. A kusēyēsətə kaa saalı.

⁴⁶ Ḿpúyú wulav Nepukanəsaa hənta Taniyeeli ke ate. İlena í tō si: İ feeni Taniyeeli na í wəpı-ı tulaalvnaa. ⁴⁷ Na í tasa si: Tampana mə Iso kele tıŋ na awulaa tēna Iso. İ kuliyi kəŋmēləm tō, ısu n pəsuyv na ŋ heeli-m tō.

⁴⁸ Pəle pə waalı ké wulav kusa Taniyeeli nyuyv. İ lapa-ı kuvəŋ kupaŋ paɣale. İ cela-ı Papiloni tetv tēna həyəlvyv tayavvyv na í su-ı nyəntaa tēna səsə. ⁴⁹ Ḿpúyú Taniyeeli sələma wulav ke nəyɔ na í cela Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko ke Papiloni tayavvyv. İlena Taniyeeli náá saalı wulav təyaya taa.

3

Wulav wula lēesuyv təm

¹ Ḿpúyú wulav Nepukanəsaa lupa wula ke yulv lēesuyv. Ku tayaləŋ wē məetələnnaa hiu na naanvwa, na kv wəŋ ke məetələnnaa tooso. İlena í səŋsi-kuyv Papiloni tetv həyəlvyv taa ké Tula tetəkəle taa. ² İlena í yaa ı tetv tēna həyələŋ nyəŋ nyəma. Pə kraɣav awulumpiya, na kumatəŋnaa səsaa, na kuvənənnaa. Na layatv tasəlaa, na liyitee paasənlaa, na huvlaa, na kiŋ nyəntaa, na tetv həyələŋ nyəŋ nyəma tēna tō. İ yaa-weyə si pá polo lēesuyv ŋku ku sēev tulvyv. ³ Ḿpúyú pa tēna pa kota lēesuyv ŋku ku kiŋ.

⁴ Ulena kpaallu kiisina nɔɔɔ sɔsaya si: Piitimnaa yɔlaa na nsɔma tɔna, í ke nkpaɔɔ na í nu yoo. ⁵ Ye waatu wei í nuwa tutuyu, na hɔlaya, na saɔku, na cɔmɔɔ, na kitiko, na wontu ntɔ tɔ tɔna. Pɔ wee si í hɔntɔ ateyɛ, na í see wulau wɔla leesuɔ ɔku. ⁶ Ye wei í kisa, paa pɛti pɔntu ke kpakpaa ke kɔkɔ sɔsɔɔka taa.

⁷ Pɔ tɔɔ kɛ waatu wei yɔlaa nuwa tutuyu, na hɔlaya, na saɔku, na cɔmɔɔ, na kitiko, na wontu ntɔ tɔ tɔna tɔ taɔ tɔ, mɔpɔyɔ pa tɔna pa luɔaa na pɔ see wulau wɔla leesuɔ ɔku.

Taniyeeli taapalaa kisuyu ke leesuɔ see

⁸ Mɔpɔyɔ Papiloni nyɔma napɔti pa pola wulau kin. Ulena pɔ kuli Yuta nyɔma waali. ⁹ Pa suu wulau kin, ulena pɔ see-i si: Ta caa, wulau, mɔna tetu. ¹⁰ Isu n suwa si, ye tɔ nu tutuyu, na hɔlaya, na saɔku, na cɔmɔɔ, na kitiko, na wontu ntɔ tɔ tɔna. Pɔ wee si yɔlaa tɔna í hɔntɔ ateyɛ na pɔ see nya wɔla leesuɔ na? ¹¹ Ye wei í kisa paa pɛti pɔntu ke kpakpaa ke kɔkɔ sɔsɔɔka taa? ¹² Pɔyele Yuta nyɔma Satɔlaki, na Mesaki, na Apɛti-Neko mpa n tu Papiloni tetu hɔɔɔɔɔ tayanuɔ tɔ, pa ta tɔki nyɔ kusɔsutu. Pa kisa nyɔ tuɔ na nyɔ wɔla leesuɔ tɔmle.

¹³ Mɔpɔyɔ pɔáná kpa wulau ke sɔsɔm na í tɔ si, pɔ kɔna-we. Ulena pɔ pɔna-weɛ-i. ¹⁴ Na í pɔɔsi-we si: Satɔlaki, na Mesaki, na Apɛti-Neko. I kisa ma tuɔ na ma wɔla leesuɔ pɔ tɔmle lapu yaa? ¹⁵ Pɔnɛntɛ í tayanɔ mɔ ti. Ye waatu wei í nu tutuyu, na hɔlaya, na saɔku, na cɔmɔɔ, na kitiko, na wontu ntɔ tɔ tɔna. Ue í hɔntɔ atɛ na í see leesuɔ ɔku ma sɔɔsaa tɔ. Ye pɔ taya mpu, paa pɛti-meyɛ kpakpaa ke kɔkɔ sɔsɔɔka taa. Ulena má ná si tuɔ ɔku ku lɔsi-me?

16 Μρύγύ Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko, pa cə wulav si: Hai, ta caa, tu nəkəyi na tə tayani ta ti təm.

17 Paa na mpv, ta Iso wei i təmle tə laki tə, i pəsəyi na í ləsi-tuyv kəkə səsəηka taa. I ká waasi-tuyv nyá nin taa. 18 Pəyele, paa ílé i ta tu la mpv, tə kaa la nyá tun təmle. Tə kaa see nyá wula leesuyv ηku n səηsaa tə.

19 Tənaγa pááná kra wulav ke səsəm, na í kpee-weye ise. Uena í tə si: I haηsi kəkə səsəηka ke təm naatosompəγəlaya. 20 Μρύγύ i təma i yoolaa alaafəya nyəma napəli si: I həkə-we, na í peti ka taa. 21 Tənaγa pa həkə-weye kprakpa, na pa tələsənaa na pa capanaa na pa kpainaa. Uena pá peti-weye kəkə taa. 22 Paa haηsa-keye teu ké isu wulav ka suw tə. Haləna ká kv mpa pa peta mpe inu pa toosoγo ka taa tə. 23 Μρύγύ Satəlaki na Mesaki na Apeti-Neko pa hota kəkə səsəηka taa na pa kvhəkvum.

Satəlaki-we pa tooso ke kəkə səsəηka taa

24 Μρύγύ səγəntv kra wulav. Uena í kvli təkpa ka na í pəəsi i waali nyəma si: Isu yəlaa kvhəkəa toosoγo tə peta kəkə taa? Uena pá cə-i si: Μρύγύ, ta caa. 25 Ntəna í má kapuka si: Ma naaki yəlaa liyiti ké ka taa. Pa ta həkə-we, pəcó pa təη kaa nyaki-we. Na liyiti nyəη nəγəsəna isu isətəa tillu.

26 Pəle pə waali, uena wulav krətəna kəkə ηke ka nəγə. Μρύγύ i yaawa si: Iso səsə təmle nyəma, Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko yoo. I lu na í kə.

Uena pá lu kəkə taa ké kprakpa. 27 Μρύγύ wulav akewənaa təna kotaa na pá wiili-we. Uena pá ná si kəkə ta nyəγa pa tiili. Paa pa nyəəsi yaa pa wontu. Pəyele pa təə maγamaγa fəi kəkə səη. 28 Μρύγύ wulav

təma si: Ma sama Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko pa Iso. Ini i tilina i isəttaa tillu na í ya i yəlaa. Mpi tə, pa tisa pa yuŋ ke i təə ké. Pa mu səm na pá kisi ma kuyəyətutu. Si pa kaa see tɔyɔ na pá yele pa Iso. ²⁹ Pə təə ké ma kpaaləyi ma kawulaya təna taa piitimnaa. Ye wei í tɔɔwa pane ini pa Iso, paa təəsi pɔntu nantu na kpatasi. Pə́cɔ i təyaya ká mēli ncaale. Mpi tə, Iso nəyəlɔ i fei, na í yaki yəlaa isu inē.

³⁰ Ḿpóyú wulav səsəa pa nyəəŋ kɔsɔyɔ ke Papiloni tətɔ taa.

Wulav toosee naale nyəna

³¹ Ḿpóyú Nepukanəsaa ŋmaa takəlaya ke piitim na nsəma təna yəlaa mpa pa we antulinya təna taa tə na í see-we si: Alaafəya wee?

³² Ma caa ma keesi-meɣe piti təma səsəəna wena Iso Səsə lapa-m tə.

³³ I piti təma təəwaya.

A we tɔŋ.

I kawulaya we tam təə.

4

¹ Nepukanəsaa má, ma caya ma kawulaya təyaya taa. Ma takaya ké na má nyəəki na má suma. ² Ḿpóyú ma hənta ahoo naali na má toosi. Səyəntu kpa-m, na pə pəsi ma lanje. ³ Ḿpóyú ma yaa Papiloni nyəntaa təna si pá heeli-m ma toosee anɪ a huwēe.

⁴ Kelena tɔwaa na isətulɔŋasi təm nyəntaa na pee nalaa na topotopo nyəma pa kəə na má heeli-weɣe toosee anɪ. Ama pa ta pəsi na pá seɣesi-m a huwēe.

⁵ Waali waali ké Taniyēeli wei i wena Iso Nanŋtu ləmayasəle na pa cuɣusa-i ma tɔyɔ hətə si Pələtasa tə i kəma. ⁶ Ḿpóyú ma heela-i ma toosee. Ma si: Tɔwaa

16 Ḿpóyó Taniyɛɛli wei pa cuɣusaa si, Pɛlɛtasaa tɔ, ɪ laakali pɛsaa. Pə pɛkəla-ɪ ɪ huwɛɛ taa ké laasaya tɔɔ. Ntɛna wulav ma má tɔmɪ-ɪ si: Ma toosee anɪ a tɔm í taa pɛkəli-ŋ. Uɛna í cɔ-m si: Hai, ta caa, toosee anɪ á pɛsi nyá kolontunaa nyəntv. 17 Tuvu sɔsɔŋkv ton nyəŋkv ŋku n na kv kra mpv təliɣiliɣi tɔ, pa naakaya-kvɣv antulinya tɛnasɪ tɛna taa ké. 18 Kv hatv ka suwaya na kó lula pee ke sɔsɔm. Taale wontu cɔsaya kv isotom taa ké. Sumasɪ ná tukaya si tana ke kv piliŋasɪ tɔɔ. Weesuyv nyəm tɛna hikiɣi pə tɔɣɔnaya na kv kin. 19 Ta caa, nyayale tuv ŋkv. Nyá lapɛna sɔsɔ na ń la ton na ń pu na ń kaləsəna isɔtaa. N ŋmakəla antulinya tɛnasɪ tɛnaya. 20 Pəle pə waali n nawa isɔtaa tillu tiina isɔtaa na í tɔ si, pá hu-kv na pá wakəli-kv. Ama pá yele kite na tɔ lila ke tɛtv taa. Uɛ pá həkɔ-te na nyəɣəlvɣv mayamaya, na kvseemvɣv alukpala ke taale nyutv hɛkv taa. Aŋkpəlee í sɔ-te, na tɔ na wontu pá kaa taale nyutv ke pusɪ naatosompɔɣalaya. 21 Wulav, nyá toosee anɪ a huwɛɛ nté si, isɔtaa Isɔ ká paasəna-ŋ. 22 Paa tɔɣɔni-ŋ yəlaa hɛkv. Nyana taale wontu í ka kaa tɔcayale na ń təkɪ nyutv isv naaŋ. Aŋkpəlee ká sɔ-ŋ na ń wɛɛ ḿpóyó pusɪ naatosompɔɣalaya. Uɛna pécó ń nyɪ si isɔtaa Isɔ tɛnna yəlaa kawulasɪ tɛna. Ye ɪ nɔka wei ɪ tv-ɪ. 23 Tɔm nti pa yɔɣɔtaa si pá yele kite tɔ. Təleɣele si, ye n kɔma na ń cɛkəna si Isɔ kele pə tɛna pə tv. Uɛ n məli nyá kawulaya taa. 24 Ta caa wulav, pə tɔɔ tɔ, təkɪ layatv nti ma tasəɣi-ŋ tɔ. Lɔ isayatv, na ń təŋ kvsiɣisim. Wɛɛna acamaa pətɔtəle na nyá laŋhəlvmlɛ ká leeli.

Wulav toosee lapa isv ɪ toosuyv tɔ

25 Μρύγυ pə lapa teitei isu Taniyeli ka keesaa tə.
 26 Pənaɣa sikaa ilena kuyaku nakuli wulav cəəki i kawulaya kutuluɣu nyɔɣu taa ké Papiloni. 27 Ilena i má, i lanje taa na í tə si: Má ηmana ma kawulaya icate səsəəle Papiloni ine. Ma lapa mρύγύ si ma ton na ma səsəəntu, na ma teeli í ná.

28 I nəɣə ta tiita ate, ile i nu pə yəɣətəna isəttaa keke si: Wulav Nepukanesaa, nu teu yoo. Paa te na pá leeki-η nyá kawulaya ηke. 29 Paa təɣəni-η yəlaa heku. Nyana taale wontu í ká kaa təcaɣale. N ká təkɪ nyutu isu naaη. Haləna pusi naatosompəɣəlaya. Ilena pécó n nyi si isəttaa Isə tənna yəlaa kawulasɪ təna. Ye i nəka wei i tɔ-i.

30 Μρύγυ pə lapa mρύγύ kpakpaa. Ilena pá təɣəni Nepukanesaa ke yəlaa heku, na í təɣə nyutu isu naaη. Aηkpələe sə-i, haləna i nyəəsɪ pu isu hekələnaa hontu, na i səkpaη isu sumasi.

Nepukanesaa alaafəya hikuyu

31 Pusi naatosompəɣəlaya tɛɛwa ilena Nepukanesaa má ma kusɪ ise na isəttaa. Μρύγύ ma ləmayasɛe məlaa, na má sɛɛ Isə si: Hai, isəttaa Isə, ma sama-η. Ma sɛɛ Isə Tacaa nyá. Nyá kawulaya we tam təw ké. Nyá səsəəntu kaa su tənaya. 32 Antulinya yəlaa təna ta haηna-η. N lakəna pa na isəttaa tillaa ke isəna n caa təɣə. Nəɣəlv u pəəsəyi-η natələxi pə taa.

33 Μρύγύ ma ləmayasɛe məla-m. Ilena pá mələna-m ma kawulaya, na ka teeli, na ma teu na ma səsəəntu. Ntəna ma waali nyəma na ma akewenaa səsaa koti ma kiη. Ilena pá taɣani-m ma kawulaya taa ké suw na ká kəli isu kaa wɛv tə. 34 Pə təw ké Nepukanesaa má ma saη, na má puɣuləxi na má tɔxi teeli ke isəttaa Wulav. Inɪ i təηəɣəna tampana ke pə

təna pə taa na í lakɪ kusiɣisim. I tisiyi wei ɪ hən ɪ tɪ təɣə.

5

Wulav Peləsasaa acima

¹ Ḿpóyú kuyaku nakuli wulav Peləsasaa lapa acima səsəna. I akewenaa səsaa iyaya (1000) ke ɪ lapa-ye na í na-we pá nyəɔ sulum. ²⁻³ Pə keesaa ɪlena sulum cəɔ wulav isentaa. Tənaɣa ɪ tilaa na pá kəna wɔla na liyitee nyəɣəlvɣu poosiyanaa. Wontu ntəɣɪ ɪ caa Nepukanəsaa ka lɛka Yosalem isə təsɛɛɛ taa. Ḿpóyú í na ɪ akewenaa səsaa na ɪ alaa, na ɪ saalaa, pa nyəɔna wontu ntəɣɪ sulum. ⁴ ɪlena pá taləɣɪ pa tuɲ kulalaaɲ. Wɔla na nyəɣəlvɣu maɣamaɣa, na pə kuvɛmɔvɣu ke paa lupa tuɲ ɪnɪ. Pa saaka leləɲ ke taasi na pee.

⁵ Ḿpóyú ntantaku luwa kpakpaa. ɪlena ku ŋmaaki fətəla kiɲ ke kawulaya kutuluɣu kolunɔ kɔhulɔmaya təɔ. ⁶ Wulav ná mpɔ, ɪlena səɣəntɔ kra-ɪ na í seliyi. Haləna ɪ tɔna makəna təmaya kpakpakra. ⁷ Ḿpóyú ɪ mara kapuka sɪ pá kəna Papiloni isətɔlvɲasɪ nyəntaa, na nyəntaa na pee nalaa. Pɛɛ pa kəma ɪlena í tə-we sɪ: Ye wei í kala ŋmaatv təne na í heeli-m tə hɔwɛɛ. Paa suu pɔntɔ ke toɲ toko, na pa tv-ɪ wɔla lulɣv. ɪlena pá su-ɪ kawulaya təcayale tooso nyente taa.

⁸ ɪlena pa təna pá mayasi. Ama pa ta pəsi na pá kala ŋmaatv ntɪ na pá heeli wulav ke tə hɔwɛɛ. ⁹ Tənaɣa wulav lanɲɛ səsə wakəlvɣu na ɪ akewenaa səsaa lanɲa náá cɛ.

Taniyeeli seɣesəɣɪ wulav ke ŋmaatv hɔwɛɛ

¹⁰ Ḿpóyú wulav too nuwa í na ɪ akewenaa pa maki kapusi ke ŋmaatv ntɪ tə təm. ɪlena í sɔv pa kiɲ na

ί σεε ι pəyalv si: Mə na tetv. Səγəntv ί taa kra-η na pə wakəli nyá lanje. ¹¹ Apalv nəγəlv ι we nyá kawulaya taa, ι wəna Isə Nanηtv ləmayasəle. Hali nyá caa Nepukanəsaa waatv taa ké pa ná yəlv inι. Ι ké cəkənlv, na layatv, pəyele pə ha-ι nyəm. Μρύγύ nyá caa kra-ι twaa, na isətvlnhasι təm nyəntaa, na nyəntaa, na pee nalaa pa nyvγv tv. ¹² Ι hətə nté Taniyeli, ilena nyá caa cuyusi-ι si Pələtasaa. Ι wəna ləmayasəle ké, na pə kəli ləlaa. Ι nyəmayə na ί seγesəγi toosee hūwεε. Ι kpekivi asəsuna, na ί kulivi kvηmeləm təə na ί heelivi. Yaa-ι, ι ká kala-η ηmaatv nti.

¹³ Μρύγύ pa kəna Taniyeli ke kprakpa, na wulav pəəsi-ι si: Nyayale Taniyeli wei ma caa kənna Yuta tə? ¹⁴ Pa yəγəta nyá təm na má nu si, n wəna Isə ləmayasəle na nyəm na n cəkəγəna na pə kəli ləlaa. ¹⁵ Pa kəna-m nyəntaa na isətvlnhasι nyəntaa si pá kala ηmaatv təne na pá heeli-m tə hūwεε pa ta pəsi. ¹⁶ Ma nuwa si n pəsəγi na η cə təm təna. N kulivi kvηmeləm təə, na η heelivi. Mpv tə, ye n kala ηmaatv təne na η seγesi-m tə hūwεε. Paa suu-η tov toko, na pá tv-η wula lulvγv. Paa su-η kawulaya təcayale tooso nyəntə taa.

¹⁷ Μρύγύ Taniyeli cə wulav si: Ma sama, ta caa. Ie su nyá kvəəη, yaa η ha wei n nəkaa tə. Paa na mpv maa kala-η ηmaatv nti na má heeli-η tə hūwεε. ¹⁸ Isətəa Isə səsə ka kpana nyá caa Nepukanəsaa ke wulav səsə na ί tv-ι teeli. ¹⁹ Na pə la na piitimnaa na nsəma təna yəlaa nyaηna-ι na pá selivi. Ye ι nəkəna wei ι kv ilé, na ί səəla wei ι yele ilé. Ι kvəyaya mpa ι caa tə pa nyəəη, na ί tisiyi mpa ι luyv fεi tə. ²⁰⁻²¹ Ama ι həma ι ti na ί la kalampaani. Ilena pə tv-ι wontuyv

lɛmɔɔsɛlɛ. Pa kusa-ɪ kumte tɔɔ na ɪ teeli sɪ tɛkpataa. Pa tɔɔna-ɪ yɛlaa hɛkɔ na ɪ na taale kraŋasɪ pɔ kaa tɛɔayalɛ. ɪ tɔɔ nyutu isu naaŋ, na aŋkpɔlɛɛ sɔ-ɪ. Halɛna waatu wei ɪ nyɛmɔ sɪ, ɪsɔtaa ɪsɔ sɔsɔ tɛnna yɛlaa kawulasɪ tɛna, ɪ nɔka wei ɪ tu-ɪ. ²² Ama ɪ pɔyalɔ nyɔ, nyɔ nyɛmɔ mɔpɔyɔ teu. Paa na mpɔ n ta pasa nyɔ ti na n tu ɪsɔ kɛ teeli. ²³ N kraasa nyɔ tɔyɪ ɪsɔtaa ɪsɔ tɔɔ kɛ. Mpi tɔ, n yɛlaa na pɔ lɛsɪ ɪsɔ tɛsɛɛɛ nyɛnasɪ. Halɛna nyana nyɔ akewɛnaa sɔsaa, na nyɔ alaa na nyɔ saalaa, ɪ nyɔna sulɔm. ɪlɛna ɪ tala mɔ tuŋ wei pa lupɛna liyitee nyɔyɔlɔyɔ na wula, na nyɔyɔlɔyɔ mɔɔamɔɔa, na pɔ kusɛɛmɔyɔ tɔ. Paa mɔ tuŋ wei pa saaka taasi, na pɛɛ, na u naaki, na u nukɪ, pɔyɛɛ ɪ ta nyɪ pulɔ tɔ. N pɛma ɪsɔ wei ɪ tɔka nyɔ weesuyɔ kɛ ɪ niŋ taa tɔyɔ teeli. ²⁴ Pɔ tɔɔ kɛ ɪ yɛlaa na ntantaku ŋmaa mpɔ ²⁵ Sɪ: Mene mene tekel u paasɛn. ²⁶ Tɔm pɛɛ anɪ a huwɛɛ ntɔ. Mene huwɛɛ wɛɛ sɪ, ɪsɔ kala nyɔ kawulaya kuyɛɛŋ, na ɪ su ka tɛnaya. ²⁷ Tekel, huwɛɛ wɛɛ sɪ, ɪ mɔɔasa-ŋ sanɔya tɔɔ na ɪ nɔ sɪ, n fɛɪ yuŋ. ²⁸ Paasɛn huwɛɛ wɛɛ sɪ, ɪ tala nyɔ kawulaya na ɪ cɛla Mete nyɔma na Pɛɛsɪ nyɔma.

²⁹ Tɛnayaɛ wulav sɪ, pɔ suu Taniyɛli kɛ toŋ toko na pɔ tu-ɪ wula lulɔyɔ. ɪlɛna pɔ kraali sɪ paa su-ɪ kawulaya tɛɔayalɛ tooso nyɛntɛ taa.

³⁰ Mɔpɔyɔ pa kv Papiloni wulav Pɛlɛtasaa kɛ ahoo anɪ.

6

¹ ɪlɛna Mete wulav Taliyusi mɔ kawulaya kɛ ɪ lulɔyɔ pɛnaya nutoso na naale nyɛŋka taa.

Taniyɛli kolontunaa nyɔki-ɪ katɔka

² Μπόγύ Taliyusi faya ι tetu ke həɣələŋ nunəwa na hiu (120). Uena í kra pə nyəəŋ nyéma. ³ Ntena í kra səsaa napələɣi naale na pə tələna Taniyeeli si pá feŋiyi səsaa mpe pa təə, na wulav pulv í taa wakəli. ⁴ Ama Taniyeeli ná tee mpe uní na nyəəŋ nyéma ke ləmaɣasəle təcaɣacaɣa. Uena wulav huɣ si ι ká kra-ι ι kawulaya təna paasənlu. ⁵ Μπόγύ pa na nyəəŋ nyéma mpe pa pɛka isəna paa la na pá hiki Taniyeeli tə. Paa kawulaya təm natəli tə taa, ulena pá wu. Mpi tə, Taniyeeli lakaya ι təmlɛ ke teu ké ι ta cələsi natəli. ⁶ Mpuɣule yəlaa mpe si, ye pə taya Taniyeeli isə sɛɛv kiŋ taa tə kaa hiki təwaanle.

⁷ Uena pá polo wulav kiŋ na pá sɛɛ-ι si: Wulav, nyana tetu. ⁸ Nyá kawulaya təna taa akewenaa səsaa təna caa si, í kraaləna toŋ si, ye wei ι luŋa tɣuɣ, yaa yulv nəɣəlv ke kuyɛɛŋ hiu na naanəwa taa, ye pə taya wulav nyá, pá pɛti pɔntu ke təɣələsi púúyú taa. ⁹ Mpu tə, mu kusəsutu nti. Nmaa-ti na í tu niŋ. Nəɣəlv í taa kpɛɛsi-ti. Mpi tə, Mete nyéma na Pɛɛsi nyéma pa kiiu u layasəɣi.

¹⁰ Μπόγύ wulav Taliyusi mu təm nti na í tu niŋ.

Taniyeeli pɛtɣu ke təɣələsi púúyú taa

¹¹ Taniyeeli kutuluɣu ka ke ate na isəttaa nyəŋku ké na kv pətote tuləna Yosalem icate təə. Tənaɣa ι kraakaya na í luŋiyi akula na í saŋ ι Isə. I sələmaɣa-ι paa kuyaku ŋkuyu təm tooso ké. I nuwa wulav təm nti, ulena í polo Isə sələmuɣu isu í tu laki tə. ¹² Μπόγύ ι kolontunaa mpe pa pola kpakpaa, na pá maɣana ι təŋna sələmuɣu na í yaaki Isə. ¹³ Uena pá polo wulav kiŋ na pá tə si: Isu n ŋmaawa na í su si, ye wei ι sələma Isə nəɣəlv, yaa yulv nəɣəlv, ke kuyɛɛŋ hiu na naanəwa taa, na pə tá ké nyá, paa pɛti pɔntu ke

təɣɔlasɪ pʊ́yó taa? Wulav sɪ: ɛɛnna. Mete nyǎma na Pɛɛsɪ nyǎma kiiu u laɣasəɣɪ mɛɛ. ¹⁴ Ntɛna pá heeli-ɪ sɪ: Mpa pa kɔmna Yuta tɔ pa taa wei pa yaa sɪ Taniyeli tɔ u nyǎnəɣɪ nyana nyá kiiu ke pʊlv se. Hali tɔm toosoɣo ílé ɪ səlǎməɣɪ ɪ Iso ké paa kuyaku ŋku.

¹⁵ Wulav nuwa sɪ Taniyeli, ɪlena ɪ laŋle wakəli. Mʊ́yó ɪ maɣasaa sɪ í waasɪ-ɪ. Haləna ilim tɔɣv.

¹⁶ Mʊ́yó yəlaa mpe pá mələ ɪ kin na pa pɔɔsɪ-ɪ na isələ kʊsɛɛmlɛ sɪ: Ntəŋ n nyǎmá teu sɪ Mete nyǎma na Pɛɛsɪ nyǎma pa kiiu u laɣasəɣɪ?

¹⁷ Mʊ́yó wulav yelaa na pá kəna Taniyeli na pá pɛti-ɪ təɣɔlasɪ pʊ́yó taa. ɪlena í tɔmɪ-ɪ sɪ: Nyá Iso wei ɪ tǎmlɛ n sɛɛsəna isələ tɔ, ɪ tike ɪ pəsəɣəna na í ya-ŋ.

¹⁸ ɪlena pa təkɪ pələ ke təɣɔlasɪ pʊ́yó ŋku kʊ nəɣɔ. Mʊ́yó wulav na akewenaa sɔsaa pa yusa pələ tɔɔ sɪ nəɣɔlv í taa tʊli. ¹⁹ Mʊ́yó wulav mələ ɪ təyaya na í sʊv mpv. ɪ ta kɔrətəna ɪ alaa taa nəɣɔlv. Pəyele ɪ keela tom.

Taniyeli luv na alaafəya ke təɣɔlasɪ pʊ́yó taa

²⁰ Pə kɔma isʊ pə nyaaləɣɪ, ɪlena wulav kʊli ləŋ na í polo təɣɔlasɪ pʊyɔv nəɣɔ. ²¹ ɪ kɔrətəna-kʊ, ɪlena í yaa Taniyeli na laŋwakəlle na í pɔɔsɪ sɪ: O oo Taniyeli. Iso Weesuyʊ tʊ wei ɪ tǎmlɛ n lakəna isələ kʊsɛɛmlɛ tɔ. ɪ pəsaa na í waasɪ-ŋ təɣɔlasɪ səkpaŋ taa?

²² ɪlena Taniyeli cɔ, na í sɛɛ wulav sɪ: Ta caa, nyana tɛtv. ²³ Ma Iso tila isətəa tillu na í təkɪ təɣɔlasɪ nəɔsɪ, sɪ ta la-m pʊlv. Mpi tɔ, ma ta wakələna-ɪ. Pǎcɔ ma ta pəntəna nyá tɔtɔ.

²⁴ Tənaɣa wulav laŋle hʊlvma katatəlaya, na í tɔ sɪ, pá ləsɪ Taniyeli. Mʊ́yó pa ləsa-ɪ. Paa hiŋaya, ka fei ɪ tɔɔ. Mpi tɔ, Taniyeli tɛma Iso na ɪ taa ké. ²⁵ ɪlena

wulav yele na pá kpa yélaa mpa pa kuu Taniyeli nòòhée tée tó. Uena pá peti pá na pa alaa na pa piya ke tóyólasi púuyú taa. Na tóyólasi te-we na sí salí pa mowa, na pa ta tu tiita ate.

²⁶ Pále pə waali ké wulav Taliyusi ñmaa takəlaya ke piitim na nsəma təna yélaa, mpa pa we antulinya təna taa tó si: Ma sɛɛ-me.

²⁷ Ma sukí ma kawulaya təna taa ké kusəsutv. Paa wei í nyana Taniyeli Isə na í se-i.

Mpi tó, inəgəle Isə Weesuyú tv na i we tam tó.

I kawulaya kaa te na i səsəəntv ká wee m̀p̀yú tam tó.

²⁸ Iní i hetəgəna na í waasəyi.

I laki piti təma ke isətta na ate.

Iní i waasəna Taniyeli ke tóyólasi nəgə taa.

²⁹ M̀p̀yú Taniyeli nyuyú kula Taliyusi kawulaya waatv taa, na Pɛɛsi wulav Silusi waatv tətó.

7

Taniyeli toosee kancaalaya nyəna

¹ M̀p̀yú Papiloni wulav Pɛlɛtasaa kawulaya pənaɣa, kancaalaya nyəñka taa, Taniyeli həntaa na í toosi toosee. ² Uena í ñmaa-yɛ.

Taniyeli toosaa ké si: Heelim luna antulinya təna taa, na pə lan̄təyi ten̄ku səsə. ³ M̀p̀yú taale wontu səsəəntv liyiti luna ten̄ku taa. Tu fayana təmayá.

⁴ Kancaalaya nyəñkv nəgəsəna tóyólaya. Uena kv wɛna həkəle keñ. M̀p̀yú pa kɛɛsa kv keñ iní. Uena pá kusí-kv, na pá səñsa-kuyv kv nòòhée naale tó isu yulv.

M̀p̀yú pa tv-kuyv yulv ləmayasɛɛ. ⁵ Naale nyəñkv ná nəgəsəna taale wontuyú isayav nakvli. Na kv səña kv nòòhée tooso tó ké kəñkəñ. Uena kv təká səntaasi tooso na kv kela. Na pá yəgətəyi-kv si, kú kvli na

kú li nantu. ⁶ Pəle pə waali ké ma ná leŋku, na kú nəḡəsəna isu kprou. Ku siḡile waali ké keŋ liḡiti isu sumaya, na ku nyəəŋ ke liḡiti. Uena pá tu-kuḡu toŋ. ⁷ Ḿpóḡó ma na wontuḡu liḡiti nyəŋku. Ku we səḡəntu ke səsəm, na ku toma feina taka. Ku wena nyəḡəluḡu kela səsəna ké. Ku təkí na kú feleḡi nəəhe ke mpi pə kaasaa tə. Ku ta nəḡəsəna wontu nti tə təm tə təma keesuyu tə. Ku həŋ we naanɔwa. ⁸ Ḿpóḡó ma na həluḡu səkpeleḡu luwa heku taa, na kú kpesi i taa tooso. Ku wena ise ké isu yulu, na ku nəḡə yəḡətəḡi kalampaani təm.

Iḡə huv təm

⁹ Ḿpóḡó ma na pa suwa kumlee. Uena Tam təə tu nəḡəlu i caḡa. I wontu huɔmaaa ké təlaɔaɔ. I nyəəsi we isu kponkpomuluɔm mayamaya. I kumte muḡaya kəkə ké, na tə pəpələe we isu mamala. ¹⁰ Kəkə lukaya tə tee na ká kpen isu pəḡə ke i isentaa. Yəlaa ke iyisi iyisi səŋa i kin na pa taa ləlaa laki-i təmlə. Ḿpóḡó huɔlaa caḡaa na pá heḡi takəlaɔi.

¹¹ Ma nyənaya wontuḡu ŋku ku həluḡu yəḡətəḡa kalampaani təm ke mpv tə, uena má na pa ku-ku, na pá pəti kəkə taa si kú nyaya. ¹² Ḿpóḡó pa ləka wontu lənti toma. Ama pa səsə-təḡi weesuyu ke pəcəḡə waatu nəḡəlu i təə.

¹³ Pə waali ké ma nawa nəḡəlu na isəŋmuntv kəŋna-i. I nəḡəsəna yulu pəyaya. Ḿpóḡó ŋmuntv nti tə pona-i na tə kpətəna-i Tam təə tu inɔ. ¹⁴ Ḿpóḡó pa ha-i toŋ na teeli na kawulaya. Si piitimnaa təna, na nsəma yəlaa, í lapi-i təmlə. I toŋ ká wee tam ké, na i kawulaya kaa tɛ.

Taniyeeli toosee kancaalaya nyəna huwee kilisuyu

15 Μρύγύ Taniyeli tōma si: Ma toosee kra-m sōgōntu, na pə pəkəli-m ma taa. 16 Uena ma krətəna mpa paa wε təna tō, pa taa nəgəlv. Uena má pōosi-i pə təna pə tampana, na ílé i kεεsi-m pə hōwεε. 17 Si taale wontu sōsōontu liyiti inəgəle, antulinya kawulası nsi su kōō tō. 18 Pəle pa waalı kέ isōtaa Isō sōsō yəlaa ká tōgō kawulaya ke tam tōō. 19 Pə waalı kέ ma luyu lapa si, má nyi wontuyu liyiti nyəŋku tampana. Ku wε sōgōntu ke sōsōm kέ. Ku ta nəgəsəna lentı. Ku kela ke nyəgəlvuy kέ. Ku səkpaŋ ke nyəgəlvuy kuεεmuy. Ku təkı kέ na ku feləyi nəōhεε ke mpi pə kaasaa tō. 20 Ma nyəna tətōgō ku həŋ naanōwa. Na i taa leŋku ŋku ku nyōwa na ku kpesi tooso tō. Ku wena ise kέ na nəgō. Ku yəgətaya kalampaanı tōm na ku kəla leləŋ. 21 Tənaγa ku yōona Isō yəlaa, ku caakaya-wεγε kəlvuy. 22 Μρύγύ Tam tōō tu kōma na í ha isōtaa Isō sōsō yəlaa ke tampana. Pa kawulaya tōgōv waatu talaa kεle.

23 Uena í kilisi-m wontuyu liyiti nyəŋku ŋku ku hōwεε si, ŋkuyule ate kawulaya liyiti nyəŋka ŋka ka ta nəgəsəna leŋsi tō. Kaa tōgō ate yəlaa təna, na ká felı-wε na ká yōki-wε. 24 Həŋ naanōwa kele, ka taa awulaa mpa paa təkı na pá kaasəyi tōma tō. Naanōwa na kulbm nyəŋ wei i ta nəgəsəna kancaalaya nyóma tō, i ká tōgō i nyəŋka ke pεle pa waalı, na í tōgōni pa taa tooso. 25 I ka tuv isōtaa Isō sōsō na í ŋmakəli i yəlaa. I ká maγasi i taa si í layasi Isō kiin na i acimanaa. I ká ŋmakəli Isō yəlaa ke pusi tooso na hōgəlvuy. 26 Pəle pə waalı paa hūna-i na pá leeki i toŋ. Paa wakəli-i tam tōō. 27 Paa leeki ate awulaa sōsōontu na pa toŋ. Paa cεla isōtaa Isō sōsō yəlaa. Yəlaa mpe pa kawulaya ká wεena tam tōō, na ŋmakəllaa təna ká nuna-wε na pá laki-wεγε təmle.

28 Təm nti tə tənaya ntə. M̄p̄ȳḡ p̄ə p̄ekəla-m ma h̄w̄w̄e taa k̄e s̄əs̄əm. Ūena m̄a māȳas̄əyi-t̄əyi ma taa.

8

Taniyeeli toosee naale nyana

1 M̄p̄ȳḡ Taniyeeli m̄a, ma tasa toosuyu ke wulau P̄el̄etasaa kawulaya p̄ənaya tooso nȳə̄ka taa. 2 Ma toosaa k̄e si, ma w̄e Ūlam tetu h̄ə̄ḡə̄l̄ə̄ȳu taa. Kolun̄a ɪc̄at̄e s̄əs̄ə̄le Susi taa k̄ele ma s̄ə̄ŋa Wulayi p̄ə̄ḡə̄ n̄ə̄ḡə̄. 3 Ūena m̄a n̄a ɪw̄aav̄ s̄ə̄ŋa p̄ə̄ḡə̄ ŋk̄e ka n̄ə̄ḡə̄, na k̄u w̄ena h̄ə̄ŋ k̄ut̄ayal̄ə̄ŋ. Ama ɪ taa l̄ə̄ŋk̄u ta nȳə̄ l̄ə̄ŋ p̄ə̄yele k̄u k̄əla l̄ə̄ŋk̄u. 4 M̄p̄ȳḡ k̄u suv̄ ȳə̄k̄ȳȳu ke ilim t̄ət̄ule na p̄ə̄ nt̄ə̄ȳə̄ŋ na p̄ə̄ m̄p̄ət̄ə̄ŋ h̄ə̄ḡə̄l̄ə̄ŋ. Wontuyu nakuli k̄u ta p̄əs̄i na k̄u t̄ə̄ŋ-k̄u. P̄ə̄c̄ə̄ n̄ə̄ḡə̄l̄ə̄v̄ ta p̄əs̄i na ɪ ya m̄p̄a k̄u ȳə̄k̄ə̄yi m̄p̄u t̄ə̄. K̄u lakaya ɪs̄ə̄na k̄u luȳu w̄e t̄ə̄ȳə̄, na k̄u t̄ə̄ŋ s̄əs̄ə̄ȳi.

5 Ma t̄ə̄ŋna m̄p̄i ma nawa m̄p̄u t̄ə̄ p̄ə̄ t̄əm māȳas̄ȳu ke m̄p̄u. Ūe ma tuta p̄ə̄ŋt̄ul̄ȳu luna ilim t̄ət̄ule t̄ə̄ k̄ele. K̄u t̄ə̄ŋaya heelim t̄ə̄ k̄e l̄ə̄ŋl̄ə̄ŋ k̄e na k̄u c̄ə̄k̄i tetu. K̄u w̄ena h̄ə̄l̄ȳu t̄ə̄ŋ nȳə̄ŋk̄u nak̄ul̄ə̄yi k̄u ɪs̄e h̄ek̄u taa. 6 M̄p̄ȳḡ k̄u k̄p̄ət̄ə̄na h̄ə̄ŋ naale ɪw̄aav̄ ŋk̄u ma na k̄u s̄ə̄ŋa p̄ə̄ḡə̄ n̄ə̄ḡə̄ t̄ə̄. Ūena k̄u pukina k̄u t̄ə̄ na sewa na k̄u t̄ə̄ŋ t̄ə̄na. 7 K̄u tala-k̄u ūena k̄u niki-k̄uȳu ȳə̄k̄ȳȳu hal̄ə̄na k̄u p̄eli k̄u h̄ə̄ŋ naale. ɪw̄aav̄ ta p̄əs̄i-k̄u p̄ə̄c̄ə̄ n̄ə̄ḡə̄l̄ə̄v̄ ta w̄aas̄i-k̄u. Ūena p̄ə̄ŋt̄ul̄ȳu hu-k̄uȳu at̄e na k̄u feli-k̄uȳu n̄ə̄ə̄h̄ē. 8 M̄p̄ȳḡ k̄u lapa t̄ə̄ŋ ke s̄əs̄əm. K̄u toma p̄u teu ūena k̄u h̄ə̄l̄ȳu s̄əs̄ə̄v̄ ŋk̄u k̄u p̄eli k̄p̄ak̄p̄aa. Ūena h̄ə̄ŋ t̄ə̄ŋ nȳə̄ŋ liȳiti nȳə̄ k̄u lonte taa. Na ɪ nȳə̄n̄ə̄ȳə̄na antulinya h̄ə̄ḡə̄l̄ə̄ŋ t̄ə̄na taa.

9 M̄p̄ȳḡ h̄ə̄l̄ȳu s̄ə̄k̄peluȳu nakuli k̄u nȳə̄ h̄ə̄ŋ ɪ ɪ taa l̄ə̄ŋk̄u t̄ə̄. Ūena k̄u p̄u s̄əs̄əm na k̄u tala ilim t̄əl̄ule

na pə ntəɣəŋ təə na tətʊ kʊpantʊ təə. ¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ kʊ kpa isətʊlɔŋasɪ kin na kú pɛtɪ lɛŋsɪ ke atɛ na kʊ fɛlɪ-səɣɪ nəəhɛɛ. ¹¹ ʌlɛna kú kpa isətʊlɔŋasɪ caa təə. Kʊ kʊwa ɪ tanan̄ na taanaɣa kətasi na kú yəkɪ ɪ ʌsə təsɛɛlɛ. ¹² M̄p̄r̄ȳḡ pa tʊ isətʊaa yəlaa na kətaya tam nyəŋka ke kʊ niŋ taa ké kʊ isayatu təə. ʌlɛna kú fɛlɪ tampana ʌsə sɛɛv ke nəəhɛɛ, na kú waa kʊ təma taa.

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ ma nu isətʊaa tillu nəɣəlb ɪ yəɣətaya. ʌlɛna lɛlv pəəsɪ-ɪ sɪ: Pəlee ké paa tasa kətaya ke lapu? Na pá tayani ʌsə təsɛɛlɛ na pá fɛlɪ isətʊlɔŋasɪ ke nəəhɛɛ?

¹⁴ M̄p̄r̄ȳḡ ɪ cə-ɪ sɪ: Tanan̄ na taanasɪ iyisi naale, na ŋmɔnɔɣv nuɔɔwa (2300) waali. Pəle pə waali ké paa tayani ʌsə təsɛɛlɛ.

Taniyeeli toosee naale nyəna hɔwɛɛ kilisuyu

¹⁵ Waatu wei Taniyeeli má, ma toosa mpv, na má pɛɛkəɣɪ ma toosee anɪ a hɔwɛɛ ɪlɛ, ma tuta nəɣəlvɔlɛ ma isɛntaa na í nəɣəsəna yʊlv. ¹⁶ Na má nu nəɣəlv kɛɛsɛ-ɪ na pəɣə wulayɪ waali sɪ: Kapəyɛɛ, sɛɣɛsɪ-ɪ toosee anɪ a hɔwɛɛ. ¹⁷ M̄p̄r̄ȳḡ isətʊaa tillu ɪnɪ ɪ kɛtəna-m na səɣəntʊ kpa-m. ʌlɛna má hoti ma nəɣə təə. Ntɛna í tə-m sɪ: Yʊlv pəyaya, nu teu yooo. Toosee anɛ a ké antulɪnya tɛm tɛm ké. ¹⁸ ʌ yəɣətayana-m mpv, ʌlɛna ma isɛ pili na má ká nyuɣv. ʌlɛna í kʊsɪ-m na í sɛŋsɪ-m. ¹⁹ M̄p̄r̄ȳḡ ɪ təma-m sɪ: Maa heeli-ŋ mpi pu kəə ʌsə pááná waatu tə. Mpi tə, pa tɛma a waatu sɪw ké. ²⁰ ʌwaav ŋku n nawa na kʊ wɛna həŋ naale tə, kʊ ké Mete nyəma na Pɛɛsɪ nyəma pa awulaa ké. ²¹ Pəŋtʊlvɔɣv ná ké Kələɛkɪ kawulaya. Kʊ isɛ hɛkʊ taa hɛlvɔɣv səsəŋkʊ ŋkʊvɔlɛ kancaalaya wulav. ²² Kʊ hɛlvɔɣv səsəŋkʊ ŋkʊ kʊ pɛlaa, na həŋ liyiti wei ɪ nyə kʊ lonte taa təɣələ, kawulasɪ nsi sɪ tɛ na sɪ kʊlɪ piitim

mpɪ pə taa tɔ. Ama sɪ kaa hiki toma ke mpɪ. ²³ Ye pə tala pa kawulasɪ tɛm waatv na pa ɪsɔyɔtɪ puwa teu wulav acilayɔtɪ tv na kalampaani tv nɔyɔlv ɪ ká kɔlv. ²⁴ I toma ká sɔsɪ, ɪlɛ pə kaa luna ɪ mayamaya ɪ kinj. I ká wakəli sɔsɔm ké pə kaa wɛɛ nyənnyɔv, na í waaki ɪ kulapəm təna taa. Haləna í kpenna toɲtvnaa na Iso yəlaa na í kú. ²⁵ I acilayɔtɪ katatəlaya ke ɪ ka tɔsəna yəlaa. I kalampaani ké ɪ ká kɔna yəlaa payale mpa pa hvv sɪ pa cayana pa tɪ tɔ. Haləna í kɔlv Awulaa Wulav tɔɔ. Waatv ɪnəyɪ pu wakəli-ɪ, pə kaa luna yɔlv kinj. ²⁶ Tananɲ na taanasɪ nsɪ sɪ tɔm wɛ tampana ké. ɪlɛ su-təyɪ nyá taa. Mpi tɔ, tə waatv tatata. ²⁷ Ḿpúyú pə yɔla-m na pə pəsi-m kvtəntv ke wɛɛ payale. Pə cɛpa ma tɔɔ, ɪlɛna má məli wulav təmlɛ taa. Toosee anɪ a wakəla ma lanjɛ ke ɲpúyú ma ta cəkəna-yɛ.

9

Taniyeli sələmvɔv

¹ Mete tv Aselusi pəyalv Taliyusi, wei ɪ təyɔ Papiloni tetv tɔ, ɪ kawulaya ² pənaya kancaalaya nyəŋka taa ké Taniyeli má, ma kala Iso Təm takəlasɪ taa. Ma cəkənaa sɪ pusɪ nutoso na naanɔwa ké Yosalem ɪcatɛ ká wɛɛ ncaalɛ. Ḿpúyú Tacaa ka heela Iso kuyəyətɪtv teləsvlv Selemii. ³ Ḿpúyú ma lanjɛ wakəlaa, na má suu ləyaya wontu fələtənaa taka. Na má pəli ma nyɔyɔv taa ké təlɔma na má həkɔ nəyɔ. ɪlɛna má kɛɛsɪ ɪsɛ na Tacaa Iso tɔɔ, na má sələməyɪ-ɪ na má wiikina-ɪ. ⁴ Ḿpúyú ma hvla ma Iso Tacaa ke ma yəlaa ɪsɔyɔtɪ. Na má sələmi-ɪ sɪ, Tacaa Iso Sɔsɔ wei nyá tə seekɪ na ɲ təkəyɪ nyá nəyɔ suv tɔ. N hvləyɪ suulu ke mpa pa sələyɪ-ɲ na pá təkəyɪ nyá kiinj təyɔ. ⁵ Tə wakəlaa ké na tə pəsi asayaa. Tə kula nyá tɔɔ

na té kisi nyá kiinj. ⁶ Tə ta nuna nyá kuyəɔɔtutu teləsəlaa mpa pa kraaləna nyá hətə ke tá awulaa, na tá səsaa, na tá caanaa, na tá piitim təna yəlaa tə. ⁷ Tacaa, nyayale tampana tu, tayale tasəkəle nyéma. Pə kraɣav Yuta yəlaa, na Yosalem nyéma, na Iseyeli nyéma, na pəcələ nyéma, na pooluŋ nyéma mpa pa we acaləe wena a taa n ka tɔɔna-weɣe isayatu nti pa lapa-ŋ tə tə tɔɔ tə. ⁸ Tacaa, tana ta awulaa na tá səsaa, na tá caanaa nté tasəkəle nyéma. ⁹ Tacaa Iso, n wena yulu pətətəle. N ka wii-tuyu timpi tə kula nyá tɔɔ tə. ¹⁰ Tə ta nu nyá kiinj wei nyá təmle nyéma, nyá kuyəɔɔtutu teləsəlaa teləsa-tu tə. ¹¹ Iseyeli nyéma təna yəka nyá kiinj, pa kisa nyá nəɔ nuw. Ulena mpusinaa na wahalanaa mpa pa təm nyá təmle tu Moisi ŋmaawa i kiinj takəlaya taa tə, pá wat-tuyu timpi tə pəntəna-ŋ tə. ¹² N kəna Yosalem tɔɔ ké wakəlyu səsəŋku ŋku kv taka pa ta nata antulinya təna taa tə. Isu n ka kraaluyu tá na tá awulaa na tá səsaa tə. ¹³ Wahala in i mayana-tuyu isu Moisi ŋmaawa i kiinj takəlaya taa tə. Paa na mpv tə, tə ta nuta ta isayatu səŋ ke haləna saŋa sɪ té paasəna nyá tampana. ¹⁴ Pə tɔɔ ké n yelaa na wahala in i kə-tu. Mpi tə, n təŋəyi tampana ke nyá kulapəm təna taa ké. Ama tá ta nuna nyá nəɔ.

¹⁵ Tacaa Iso, nyá ləsəna-tuyu Icipiti tetu taa. Ulena nyá toma səsəna na nyá hətə yaaki haləna saŋa. Ama tá tá nuna-ŋ uləna tá təm sɪ. ¹⁶ Tana tá caanaa tá isayatu tɔɔ ké Yosalem na nyá yəlaa we fəele taa ké mpa pa cəna-tu tə pa hekv taa. Ue hɛsɪ nyá páná ke nyá pulaya nanŋ nyəŋka icatə Yosalem tɔɔ ké nyá suulu səsə tɔɔ. ¹⁷ Hai, ta Iso, nu ma sələmvu na ma wiinau. Nyəna suulu ke nyá təsəle nte tə yəkaa

təgə nyá səluyv təə. ¹⁸ Ma Iso ke ηkpaηuyv na η na isəna tá na nyá icate tə wakəlaa tə. Pə tayə ta teu təə ké tə wiikina-η. Ama nyá səluyv səsəηku təə ké. ¹⁹ Hai, Taca, ke ηkpaηuyv na η nu tá sələmvuyv na η wii-tv. Ma Iso paasəna nyá icate na nyá yəlaa ke ləη ke nyá suulu təə.

Isətaa tillu kilisuyu ke pusı nutoso na naanvwa təm

²⁰ Ma təηna sələmvuyv na má tisiyi má na lseyeli yəlaa tá isayətv. Na má wiikina-ı Iso təseele təm ke mpv ²¹ təgə isətaa tillu Kapəyee wei maa nawə toosee taa tə ı kula huntv ke ləη na í kpətəna-m taanaya kətaya lapv waətv. ²² İlena í seyəsı-m Iso kuyəgətətv teləsləv təm nti maa kalaa tə. İlena í təm sı: Ma kəmayə sı ma kilisiyi-η tə hūwəe. ²³ N caala sələmvuyv tə, Taca heela-m təm sı má heeli-η. Mpi tə, ı səla-η ké. Ke ηkpaηuyv ke teu na η nu toosee anı a hūwəe. ²⁴ Nyá icate na nyá yəlaa pa təə ké pa sı pusı nutoso na naanvwa ke təm naatosompəgəlaya. Pa lapa m̄p̄ḡó sı pá heəsı kiiu yəkuyv na isayətv lapv. Pa wii-we na pá təη siyisuyu tam nyəηku, na toosee. İlena Iso kuyəgətətv teləsləv təm yoosi, na pá tayanı isə təseele. ²⁵ Pə wəe sı η nyı na η cekəna sı, pə kpaγav waətv wei pa kpaalaa sı, paa tayanı Yosalem ke ηmav tə, na pá polo nyuyv tv wei pa pəla nim na pá kpa tə ı kəntə tə. Pə we pusı naatosompəgəlaya ke təm naatosompəgəlaya ké. Pəle pə paasi, pusı naatosompəgəlaya təm nutoso na naale taa ké paa tayanı icate ηmav na tə kolunə. Ama pə waətvnaa ka wəe katə ké. ²⁶ Waətvnaa mpe pa waali ké paa kv apəlv nəgəlvuyv m̄s̄v̄η. Apəlv inı paa pəla-ı nim ké na pá kpa-ı nyuyv tv. Wulav nəgəlv na ı yoolaa paa watəna icate, isı lvm na pá wakəli-te na isə təseele.

Μρύγύ ι na ι yoolaa pa wakələyi isu pə suwa tə. ²⁷ Ι κά caali yəlaa paɣale ke pusi naatosompəɣalaya taa. Ι κά la na pá yele kətasi lapu ke iso təsele taa ké pusi nsi si həku taa. Ι κά la acaalətu təma ke ləhləh. Haləna pə tala inu ι wakələyu isu Iso ka suw tə.

10

Taniyeli toosee tooso nyəna

¹ Peesi nyəma wulav Silusi kawulaya pənaɣa tooso nyəhka taa. Taniyeli wei pa cuɣusaa si Pələtasaa tə, ι toosa toosee naali. A ké tampana ké. Ama wahalanaa səsaa təm ke a keesəyi. Μρύγύ ι maɣasa a təm ke ι taa na í cekəna-ye na í keesi.

² Μρύγύ lanwakəlle səsəle kpa Taniyeli má. Ilena má wii ma yəlaa təw ké cimaasənaa tooso. ³ Maa təkɪ təɣənaɣa kupaŋka nakəli yaa nantu. Pəcə sulum u suki ma nəɣə taa. Pəyele maa saɣaləyi nim, haləna cimaasənaa tooso inu ι tɛ. ⁴ Μρύγύ ma səhə pəɣə səsaya Tikili nəɣə ke isətu kancaalaya nyəh, kuyeyə hiu na liyiti wule. ⁵ Ma kusa ma ise ilena má ná yulu nəɣəlu na í suu kponkpontu toh nyəntu natəli tə wontu na í ləla wola kupaŋ tampala. ⁶ Na ι tənuyu muɣi kəkə isu pəle nte tə pəkəyu we katə tə. Ι isentaa nyəɣəsəyi ké isu tɛv, na ι isəpee we isu kəkə mukuyu tə. Ι hkpalsi nəɣəsəna isu pa sotuɣu nyəɣəlyu kuseemuɣu tə. Na ι nəɣə yuŋ we isu kuyaku kəkəte. ⁷ Ma tike ma nana mpv. Ma na mpa tə, pəle pa ta na pulo. Ama səɣəntu kpana-weyə səsəm, na pá se na pá hmelɪ. ⁸ Pə yela-m na má təhna yaasi səsə inəyi nyənuyu. Ilena pə yəkɪ ma mowa taa, na ma isentaa hulomu təfatata. ⁹ Μρύγύ yulu inu ι kula ι nəɣə təw si ι yəɣətəyi. Ilena ma ise pili na má hoti ma nəɣə təw.

10 M̄p̄óyó nin̄ nuli i kusa-m, na má lun̄ ma t̄una na ma nin̄ t̄o na má seliyi. 11 Uena yul̄b in̄i í heeli-m si: Taniyeehi, Is̄o luyu we-η k̄é. Kuli na n̄ ke ηkpaηη na má heeli-η. Is̄o tila-m nyá c̄ol̄ȳo. Uena má kuli na má t̄anna seluyu. 12 M̄p̄óyó i heela-m si: Taniyeehi, taa nyá. P̄ə kraγau hatoo kuyauku n̄ pasa nyá ti t̄o, nyá luyu lapa si n̄ cek̄əna k̄uηmel̄ətu t̄əγ̄o Is̄o mu nyá s̄ələm̄ȳu. Uena í k̄usi-m si má k̄əo má heeli-η. 13 Ama P̄eesi kawulaya is̄otaa tillu kayata-m k̄uyeeη hiu na kulom̄ȳu. Hal̄əna is̄otaa tillaa nyuȳu nȳəma taa l̄əlv, Mikayeehi k̄əo ma kin̄ ke P̄eesi timp̄i maa saalaa t̄o, na í waasi-m. 14 N̄əon̄əo ma k̄əmaγa si ma heeliyi-η mpi pu maγana nyá ȳəlaa ke cele t̄o. Mpi t̄o, nt̄əyi n̄ nawa mp̄u.

15 Waatu wei is̄otaa tillu in̄i i heelaya-m t̄əm t̄əne t̄o. Ma sumaya t̄ətiγitiyi, na nyuȳu kamna at̄e. 16 M̄p̄óyó yul̄b wei maa nawa t̄o, i tokina ma ntomp̄ee. Uena má p̄əsi na má kuli n̄əγ̄o na má heeli-si: Taca, nyá t̄əm kpa-m s̄əγ̄ənt̄u ke s̄əs̄əm na ma m̄əwa taa ȳəki. 17 Ma ta tala má ȳəγ̄ət̄əna-η. Mpi t̄o, ma f̄ei toma, p̄əc̄ó ma feesiη lipa. 18 M̄p̄uȳule i t̄asa-m tokinau na í ha-m toma. 19 Uena í heeli-m si: Alaaf̄əya t̄əm k̄é. Is̄o luyu we-η k̄é. Taa nyana pul̄b. T̄əki nyá ti. I t̄anna-m m̄p̄óyó ȳəγ̄ət̄ənav, uena má yoo toη na má t̄o si: Taca, ȳəγ̄əti. Mpi t̄o, n̄ ha-m toma. 20-21 Uena í heeli-m si: Ma k̄əma nyá kin̄ k̄é si ma k̄ees̄əyi-η n̄ti pa ηmaa tampana tak̄əlaya taa t̄o. P̄əc̄ó p̄ə wee si má polo má yoon̄a P̄eesi kawulaya is̄otaa tillu. Ye ma k̄əla íl̄é K̄ələeki nȳəη k̄á k̄əo. Ye p̄ə t̄əya is̄otaa tillu Mikayeehi wei i tan̄əyi nyá ȳəlaa t̄o i paasi, n̄əγ̄əlv u s̄əηna-m.

11

¹ Ma maɣamaɣa maa sɛna ɔɛɣe, Mete tu Taliyusi kawulaya pɛnaɣa kancaalaya nyɛnka taa kɛ. ² M'p'ɔy'ɔ isɔtaa tillu tɔma si: Maa heeli-ŋ tampana tɔm.

Ilim mpɛtɛŋ na pɛ ntɔɣɔŋ awulaa yoou

Pɛɛsi awulaa sɛsaa tooso ká tɔki kawulaya kɛ na pá kaasɛɣi tɔma. Kantɔkaya nyɛma ká kɛli kancaalaya nyɛma ke wɛnaɔ. Uɛna liyiti nyɛŋ kuu pɛ tɛna na í kuli Kɛɛki kawulaya tɔɔ. ³ Ama yoolu nɔɣɔɔ ɔ ká tɔɣɔna Kɛɛki kawulaya sɛsaya, na í laki isɛna ɔ sɔɔlaa tɔ. ⁴ I kawulaya puki teu, ɔɛna ká faɣa tɔm liyiti. Uɛna yɔlaa lɛlaa tala-ke. Uɛ pa kaa wɛɛna toma isu kancaalaya nyɛŋ.

⁵ Ilim mpɛtɛŋ wulav ká la toma ke sɛsɔm yaa. Ama ɔ kɔpɔɣalaa taa nɔɣɔɔ ká kɛli-ɔ na í lɛɛki kawulaya. ⁶ Pusi ká cɔɔ pɛcɔ, ɔɛna Icipiti wulav na Silii nyɛŋ pá pɛɛli nɔɣɔ. Icipiti nyɛŋ ká ha Silii nyɛŋ ke ɔ pɛɛɔ. Ama pɛ kaa taɛŋi. Alɔ inɔ na ɔ paalɔ, na ɔ pɛɣaya, na ɔ caa paa si. ⁷ Uɛna alɔ inɔ ɔ calaya tu nɔɣɔɔ, í kɔpɔɣa ɔ caa lonte. Uɛna í polo pa koloosi acaɛɛ taa, na í yoonawɛ na í kɛli-wɛ. ⁸ Halɔ ɔ ká kuu pa tuŋ na pa wontu nti pa lupa wula na liyitee nyɛɣɔtu tɔ, na í pona Icipiti. Uɛna yoou hɛɛ pusi pɔɣalɛ. ⁹ Uɛna Silii wulav yoona Icipiti nyɛŋ, na í kpisi-ɔ na í mɛli ɔ tetɔ taa.

¹⁰ Ama ɔ pɛɣalaa ká koti yooola ke tintika tintika ke sɛsɔm. Pa taa lɛɔ na ɔ yooola paa watɔ kolontunaa isu lom. Uɛna í mɛli, na pá tayanɔ pa tɔɔ kɛ kɔɔɣɔ. Halɛna pá tana-wɛɣɛ wulav kolunɔ ɔcate. ¹¹ Pááná ká kɔpɔ Icipiti wulav. Uɛna í kɔpɔɣa ɔ yooola na í kɔpɔ Silii nyɛma tɔɔ. Paa kɛli-wɛ, na pá kɔpɔ pa yooola tuutuuma. ¹² Paa na Icipiti wulav ka kɔwa pa taa kɛ yooola iyisi iyisi, na í hɔ ɔ ti tɔ, ɔ kaa la aka. ¹³ Pusi

cəɔ pəcə ɫena Silii wulav kpaɣa yoolaa kɔfama. Pɛle pa kəla kɔpəma ke paɣale, na pa yooɔ wontu təna. Na pá polo Icipiti nyóma waali. ¹⁴ Waatu inɪ ɪ taa ké paɣale ká kɔli Icipiti nyóma təɔ. Halɪ nyá yəlaa taa mɔsuntɔnaa ká kɔli ɪ təɔ sɪ, pa yoosiɣi isəna n nawa toosee taa tə. Ama paa kpisi. ¹⁵ ɫena Silii wulav tuusi na í tá kolɔɲa ɪcate, na pá lo hapəle na pá lɛeki-tɛ. Icipiti yoolaa ká kpisi, paa pa taa akanaa maɣamaɣa, pɛle pa taa feina toɲ. ¹⁶ Silii nyóma ká la isəna pa nəkaa təɣɔ. Nəɣɔlv kaa taɲ-wɛ, halɪ paa kpɛnna lɛɣɛli nyóma. Paa ɲmakəli-wɛ na pá wakəɫɣi-wɛ. ¹⁷ Paa maɣasi pa taa sɪ pá na Icipiti wulav pá pɛɛli nəɣɔ na pá hikina-ɪ na təna. Halɪ paa ha-ɪ pa pɛɛlɔ. Ama pə kaa la. ¹⁸ Pəle pə paasi í ká kɛsəna Kəɛeki tetɔnaa mpa pa wɛ tenku nəɣɔ tɔ pa təɔ. Ama wulav nəɣɔlv ɪ ká səɲsi-ɪ. ɫɛ ɪ ká ləsi ɪ nyəm na í tɔ ɪ niɲ taa. ¹⁹ ɫena í mələna ɪ koloosi acalɛɛ təɔ na í kəli-ɪ na í sɪ na pə saali. ²⁰ Wulav wei ɪ ká lɛɛti ɪ lonte taa tə ílé ɪ ká su lampuu mɔlv ke lɛɣɛli taa. Ama pu la wɛɛ naale ɫena pə kɔ-ɪ. Ama pə kaa wɛɛ yooɔ taa yaa pa muɣula-ɪ.

²¹ Yɔlv wei paa tɔɣɔna na ɪ ta nəɣəsəna kawulaya təɣɔlv tə. Inɪ ɪ ká cayana ɪ lonte. Hɛɛsɔɣɔ waatu ke ɪ ká kəɔ na í lɛeki kawulaya na acilayatu. ²² ɪ ká kɔ yoolaa tənaya na pə kpɛɲna ləɔ yəlaa nyɔɣɔ tɔ. Nəɣɔlv kaa kpa ɪ təɔ. ²³ Yəlaa ká polo ɪ kin sɪ í na-wɛ pá pɛɛli nəɣɔ. Ama inɪ ɪ ká muɣuli-wɛ. Paa na ɪ yəlaa fɛi paɣale tə, ɪ toɲ ká sɔɔsəɣi tam ké. ²⁴ Hɛɛsɔɣɔ waatu ke ɪ ká cəɔ tetɔ taa. ɪ ká la mpi ɪ caanaa taa la tə, isɪ wontu kuuu na tə talɔɣɔ. Halɪ ɪ ká maɣasi isɪ ɪ tii koloosi acalɛɛ təɔ. Ama pə kaa taɲɪ ké.

²⁵ ɪ toɲ na ɪ apalɔtv təɔ ɪ na ɪ yoolaa tuutuuma paa

polo Icipiti wulav waali. Ama ílé ɪ yoolaa kɛla ɪnɪ ɪ nyɛ́ma kɛ toŋ na paɣale. Paa yooná-ɪ na pá kpisi-ɪ. Mpi tɔ, acilayatu kɛ paa lana-wɛ. ²⁶ ɪ na mpa pa kaa nyɛ́naya tɔ, mpe paa luna ɪ waali. Ulena ɪ yoolaa ya na pa taa paɣale si. ²⁷ Pɛle pɛ waali kɛ awulaa naale mpe paa ciiki acesaacesaa ciikuyu. Ama pɛ kaa la. Mpi tɔ, pɛ ta tata tɛnaya waatu na pɛ́cɔ. ²⁸ Silii wulav ka mɛlɛɣi ɪ tetu taa na toŋ sɔsɔɔŋ. Ulena í tu ɪ taa si ɪ ká wakɛli yɛlaa mpa na ɪsɔ pa pɛela nɔɣɔ tɔ pa ɪsɔ sɛɛv.

²⁹ Pɛ waali kɛ ɪ ká watɪ Icipiti tɔtɔ. Ama pɛ kaa lana-ɪ ɪsu pu lapu tɔ. ³⁰ Lom nyɛ́ma ká kɔ́nna pa kpulɛŋ na pá yooná-ɪ. ɪ ká lɔ ɪ apalutu na í se na í mɛli. Ulena í mu prááná na í kɛntɛna mpa pa lɔ ɪsɔ tɔ. Ulena í wakɛli yɛlaa mpa na ɪsɔ pa pɛela nɔɣɔ tɔ pa ɪsɔ sɛɛv. ³¹ ɪ ká tili ɪ yoolaa na pá polo pá pilisi ɪsɔ tɛsɛɛɛ. Paa sɛŋsi tanaŋ na taanaya kɔ́tasɪ na pá siki pa acaalɛtu tɔyɔ. ³² ɪ ká tolisi ɪsɔ sɛɛv taa acamaa na ɪ acilayatu. Ule ɪ kaa pɛsi ɪsɛle sɛsɛlaa. ³³ Ama mpa pa kɛla layatu kɛ pa taa tɔ, paa sɛɣɛsi lɛlaa paɣale. Pu la wɛɛ naale, ulena pá kú pa taa lɛlaa, na pá wɔ lɛlaa kɛ kɔ́kɔ. Paa tu lɛlaa kɛ salɔ́ka, na pá lɛɛki lɛlaa wontu. ³⁴ Pɛcɔ tike kɛ paa sɛna-wɛɣɛ pa wahalanaa taa. Mpi tɔ, mɛnaafikitu kɛ paɣale sɔ́sɔyana pa tɔ. ³⁵ Layatunaa mpe pa taa lɛlaa ká si. Pa sɛm mpi pu tayanna yɛlaa na pá wɛɛ teu tɛnanɛŋ. Halɛna tɛnaya waatu. Mpi tɔ, waatu wei pa siwa tɔ ɪ ká kɔ́.

³⁶ Ama Silii wulav ka la ɪsɛna pɛ maya-ɪ tɔɣɔ. ɪ ká mayasi ɪ taa si ɪ kɛla tun tɛna. Halɛna í kpa ɪsɔ mayamaya tɔ. Ḿpɔ́yɔ ɪ ka la, halɛna waatu wei ɪsɔ ká hɔ ɪ ŋkpaŋyɔ tɔ. ɪsɛna ɪsɔ suku tɔ mpv pɛ lakɛna. ³⁷ ɪ ká nyɛ́nɪ yem kɛ ɪ caanaa tun na alaa tɔyɔ Talamusi. ɪ ká hɔ ɪ tɛɣi na í footi tun tɛna. ³⁸ Paa na mpv ɪ ká laa

koloosi acalɛɛ tɔyɔ ɲku ɪ caanaa taa nyɪ tɔ. Halɛna ɪ ha-kuyɔ wɔla na nyɛɣɛlɔyɔ kusɛɛmɔyɔ na liyitee pɛɛ na wontu kɔpantɔ. ³⁹ Tɔyɔ ɲku kɔ tɔɲ kɛ ɪ ká yoonaa koloosi acalɛɛ na ɪ kusɪ kɔ tɛɲlaa nyɔɔɲ. ɪ ká kpa pa taa payale kɛ nyɔyɔ nyɔ́ma, na ɪ ha-wɛyɛ tetɔnaa.

⁴⁰ Icipiti wulav ká kulɪ Siliɪ nyɛɲ tɔɔ kɛ tɛnaɲa waatɔ. Ama Siliɪ nyɛɲ ká sɛɲɪ-ɪ na ɪ yooɔ kɛɛkɛnaa, na kpaɲanɛɲ na pɛ kɔpɔlɛɲ kɛ payale. ɪ ká watɪ tetɔnaa ɪsu pɔɣɔ lɔm. ⁴¹ ɪ ká tii lɛyɛli tetɔ tɔɔ na ɪ kɔ yɛlaa iyisi naanɔwa. Ama lɛtɔm na Mowapɔ pɛ yɛlaa na Amoni yoolaa sɔsaa ká fiti. ⁴² ɪ ká tɔ niɲ kɛ acalɛɛ payale tɔɔ. Icipiti tetɔ kaa fiti paa pɛcɔ. ⁴³ ɪ ká kuu Icipiti wɔla na liyitee nyɛɣɛlɔyɔ na kacɔka wontu. ɪ ká ɲmakɛli Lipii na lɛtiyopii nyɔ́ma. ⁴⁴ ɪ ká nu sɪ ilim tɛlɔlɛ na pɛ ntɔɣɛɲ nyɔ́ma kɔma-ɪ yoonav. ɪlɛna ɪ mɛli pa waali na pááná na ɪ kɔ payale. ⁴⁵ ɪ ká siki ɪ kawulaya cɔkɛlɛ kɛ tɛɲku na pɔyɔ Siyɔɲ pa hɛkɔ taa. Timpi tetɔ kɛla teu tɔ. Pɛlɛ pɛ waali kɛ pɪ tala ɪ tɛnaɲa. Pɛyɛlɛ nɔɣɔlɔ kaa waasi-ɪ.

12

Tɛnaɲa waatɔ

¹ Ḿpɔ́yɔ ɪsɔtaa tillu heela-m tɔtɔ sɪ: Waatɔ inɔyɔlɛ ɪsɔtaa tillu sɔsɔ Mikayɛli wei ɪ tanɣɪ ma yɛlaa tɔ ɪ ká kulɪ. Wahala wei too yɛlaa kulaa pa ta nata tɔ, ɪ ká kɔɔ waatɔ inɪ. ɪlɛna pɛ ya ma yɛlaa mpa pa hɛla wɛ weesuyɔ takɛlaya taa tɔ pa nyɔɔɲ. ² Mpa pa tooki tɔ, pa taa payale ká fe. Lɛlaa ká hiki weesuyɔ ɲku kɔ tɛɲ tɔ. ɪlɛna lɛlaa kɛ fɛɛlɛ sɔsɔlɛ tam nyɛntɛ. ³ Layatɔnaa mpa paa sɛyɛsa yɛlaa samaa kɛ tampana tɛɲuyɔ tɔm tɔ paa te kɔkɔ ɪsu ɪsɔtɔlɔɲasɪ kɛ tam tɔɔ.

⁴ Təv, Taniyeli, su təm tənɛye nyá taa. Nmaa-təyi takəlaya taa na ń taalı ka təv. Yusi-ke haləna tənaya waatu. Payale ka kala-ke na pá səsı nyəm.

Tənaya waatu ke kɔ̃mɛsəm ké

⁵ Ḿpúyú Taniyeli má, ma nawa ma toosee anı a taa ké apalaa ləlaa ke naale. Ləlv sə̃ɲa pə̃ɲə kuteɲ na cə̃ne na ləlv na cə̃ne. ⁶ Ḿpúyú pa taa ləlv pə̃sə ısətaa tillu wei ı suu kponkpontu toɲ nyəntu wontu na í sə̃ɲa pə̃ɲə nə̃ɲə tə si: Pəlee ké piti təma ane a ka tɛ? ⁷ Ḿpúyú ısətaa tillu kpaasa ı niɲ na ısə na í tə si: Ma tuuna Tam təv ısə hətɛ taa. A ká taanɪ pusi tooso na hə̃ɲəlvɔ̃v. Waatu wei pa hɛsı ısə yəlaa ke ɲmakəlvɔ̃v tə̃ɲə m̃p̃v ıni pu tɛ.

⁸ Ma nu təm tənɛ, ıle ma ta cəkəna-tı. Pə təv ké ma pə̃sə ma səsə si ısənaya pu tɛna? ⁹ Ḿpúyú ı cə-m si: Taniyeli, taa nə̃ɲəsi. M̃pi tə, pə wɛɛ si pá ɲmɛsı təm ntəyi, na pá yusi haləna tənaya waatu. ¹⁰ Maɲasəɲ ká taɲanı yəlaa paɲale na pá tɛ. Ama asaya na kaa cəkəna. ılena pá ká nyuvu ke tə taa. ılena layatvnaa náá cəkəna. ¹¹ Pə kraɲav waatu wei pa sə̃ɲsa tananɲ na taanaya kətasi na pá siki tɔ̃v tə. Pə kuyɛɛɲ wɛ iyaya na ɲm̃vɔ̃v na nuɲaasa na naanvwa (1290). ¹² Lelɛɲ nuɔ̃v nté wei ı ka kaasi ı ti na í taɲ na í tala kuyɛɛɲ iyaya na ɲm̃vɔ̃v nuɲvwa na hiu na naanvwa na kakpası (1335) tə. ¹³ Ye nyá ıle, kaasi nyá ti na ń svv ṕúyú na ń hɛsı. Pəle pə waalı n ká fe na ısə ká ha-ɲ nyá kasəyaya.

PIIPILI USO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377